

سرشناسه: ایماندوست، علی اصغر، شارح
 عنوان و پدیدآوران: درس تقوا؛ شرح خطبه امیرالمومنین (علیه السلام) در وصف متقین / نویسنده علی اصغر ایماندوست
 مشخصات نشر: مشهد: پیام طوس، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص.
 شابک: ۹۶۴ - ۹۹۲۸ - ۳۱ - ۹۷۸
 یادداشت: مرستنوسی بر اساس اطلاعات فیما
 موضوع: علی ابن ابی طالب (علیه السلام)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق.
 نهج البلاغه - خطبه متقین - نقد و تفسیر
 شناسه افزوده: علی ابن ابی طالب (علیه السلام)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه. شرح
 شناسه عنوان: نهج البلاغه برگزیده. خطبه متقین
 رده بندی کنگره: BP ۲۸۰۴۲۳
 نشانه اثر: ۹۵۴ الف /
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۱۵

عنوان کتاب: درس تقوا؛ شرح خطبه امیرالمؤمنین (علیه السلام) در وصف متقین
 نویسنده: علی اصغر ایماندوست

نوبت چاپ: اول / بهار ۱۳۹۱

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد / رقی

ناشر: انتشارات پیام طوس

چاپ: چاپخانه بزرگ قرآن کریم

بها: ۴۰۰۰ تومان

شابک: ۹۶۴ - ۹۹۲۸ - ۳۱ - ۹۷۸

طراحی جلد و صفحه آرای: نور ولایت - ۹۱۵۳۲۵۸۹۳۸

تایپست: عفت گمرکی طهران

حق چاپ محفوظ است

مرکز پخش: مشهد مقدس - خیابان بهجت - بین بهجت ۲۳ و ۲۵ - انتشارات پیام طوس

۰۵۱۱-۲۲۲۳۸۸۸ - ۰۵۱۱-۸۸۰۱۵۰۰

صفحه	عنوان
۷.....	پیش‌گفتار.....
۸.....	متن خطبه متقین.....
۱۱.....	ویژگی‌های تقوا و متقین.....
۲۲.....	انگیزه‌ی انشای خطبه.....
۲۵.....	۱- درک رابطه خالق و مخلوق.....
۲۸.....	۲- فضیلت یارسان.....
۳۰.....	۳- دستورالعمل سخن گفتن.....
۳۲.....	۴- میانه‌روی.....
۳۴.....	۵- شیوه تواضع.....
۳۶.....	۶- خودداری از نگاه حرام.....
۳۸.....	۷- فقط علم نافع.....
۴۱.....	۸- واکنش در برابر خوشی و ناخوشی.....
۴۴.....	۹- خوف و رجاء.....
۴۶.....	۱۰- عظمت خالق.....
۴۸.....	۱۱- رؤیت بهشت و جهنم.....
۵۰.....	۱۲- حزن قلبی.....
۵۲.....	۱۳- بی‌آزاری.....
۵۴.....	۱۴- اندام لاغر.....
۵۷.....	۱۵- خواسته‌های اندک.....
۵۹.....	۱۶- عفت نفس.....
۶۱.....	۱۷- صبر برای رسیدن به سعادت ابدی.....
۶۳.....	۱۸- تجارت پر سود.....

- ۱۹- رهایی از اسارت دنیا..... ۶۵
- ۲۰- قرائت قرآن..... ۶۷
- ۲۱- تأثیر قرآن..... ۶۹
- ۲۲- حالت دعا..... ۷۱
- ۲۳- حلم و بردباری..... ۷۳
- ۲۴- نگرانی از اعمال..... ۷۶
- ۲۵- واکنش در مقابل مدح و ثنا..... ۷۸
- ۲۶- نیروی دینداری..... ۸۰
- ۲۷- دوراندیشی و نرم خوئی..... ۸۲
- ۲۸- مراتب یقین و ایمان..... ۸۵
- ۲۹- علم همراه حلم..... ۸۸
- ۳۰- میانه روی در حال ثروت..... ۹۰
- ۳۱- خشوع در عبادت..... ۹۲
- ۳۲- آراستگی در حال تنگدستی..... ۹۴
- ۳۳- صبر در سختی ها..... ۹۶
- ۳۴- تلاش برای روزی حلال..... ۹۸
- ۳۵- هدایت مایه‌ی شادمانی..... ۱۰۱
- ۳۶- پرهیز از طمع..... ۱۰۳
- ۳۷- عمل صالح همراه با نگرانی..... ۱۰۶
- ۳۸- ذکر خدا در هر صبح و شام..... ۱۰۸
- ۳۹- ترس از غفلت..... ۱۱۰
- ۴۰- مبارزه با نفس..... ۱۱۳
- ۴۱- روشنی چشم در اعمال ماندگار..... ۱۱۶
- ۴۲- عمل به گفته‌های خود..... ۱۱۸
- ۴۳- آرزوی دراز..... ۱۲۱
- ۴۴- خشوع قلب، قناعت، کم خوراکی..... ۱۲۳

۴۵-	آسان گیری.....	۱۲۵
۴۶-	میراندن شهوت.....	۱۲۸
۴۷-	فرو نشانیدن خشم.....	۱۳۰
۴۸-	انتظار نیکی و ایمنی از شرارت.....	۱۳۲
۴۹-	از غافلان مباش.....	۱۳۴
۵۰-	بخشایش و صله‌ی رحم.....	۱۳۶
۵۱-	دوری از سخن زشت.....	۱۳۸
۵۲-	منکر و معروف، خیر و شر.....	۱۴۰
۵۳-	وقار در همه حال.....	۱۴۲
۵۴-	عدالت در همه حال.....	۱۴۴
۵۵-	اعتراف به زیان خود.....	۱۴۶
۵۶-	خودداری از به ربان آوردن لقب‌های زشت.....	۱۴۸
۵۷-	حق همسایه.....	۱۵۰
۵۸-	خودداری از شماتت و سرزنش.....	۱۵۲
۵۹-	روبرو شدن با حق یا باطل.....	۱۵۴
۶۰-	منافع خاموشی و زیان پرگویی.....	۱۵۶
۶۱-	تبسم به جای قهقهه.....	۱۵۹
۶۲-	صبر در برابر ظلم.....	۱۶۲
۶۳-	ترجیح راحتی دیگران.....	۱۶۵
۶۴-	تحمل زحمت برای آخرت.....	۱۶۷
۶۵-	دوری و نزدیکی به دیگران با اهداف الهی.....	۱۶۹
۶۶-	دوری و نزدیکی به دیگران با اهداف شیطانی.....	۱۷۱
۶۷-	تأثیر موعظه‌های دلنشین.....	۱۷۳
	خاتمه.....	۱۷۵
	منابع و مأخذ.....	۱۷۶

پیش‌گفتار

در سال گذشته، با پیشنهاد اعضای یکی از مؤسسات مذهبی هر هفته یک جمله از خطبه همام ترجمه و با استفاده از سایر منابع تشریح می‌شد. این مطالب مورد استقبال قرار گرفت و در مواردی مدرسین محترم آن را به عنوان یکی از منابع درسی انتخاب می‌کردند به همین جهت نویسنده خود را موظف دانست که این یادداشت‌ها را پس از بازنگری و ویرایش به صورت کتاب حاضر منتشر کند تا به راحتی در اختیار کلیه علاقه‌مندان قرار گیرد. در اثنای ویرایش تلاش شد محتویات کتاب کلاً از قرآن و سخنان امیرالمؤمنین (علیه السلام) یا سایر معصومین (علیهم السلام) انتخاب شود و آنچه از دیگران نقل شده بود به عنوان ناخالصی حذف گردید.

نظر به اینکه مطالب کتاب اساسش از سرچشمه‌ی وحی گرفته شده، مطمئناً بر دل‌های پاکِ دوستداران اهل بیت تأثیرگذار خواهد بود. خطبه‌ی همام به قدری دلنشین است که هر کس به مضامین آن دل بسپارد منقلب خواهد شد. این خطبه درجات عالی تقوا را بیان می‌کند و انسان کامل را مجسم می‌سازد. بنحوی که مطالعه و مرور پیوسته و مکرر آن روح انسان را پرورش و خلق و خوی او را ارتقاء می‌بخشد.

علی اصغر ایماندوست

بهار ۱۳۹۱

متن خطبه متقين

رَوَى أَنَّ صَاحِبًا لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يُقَالُ لَهُ هَمَامٌ كَانَ رَجُلًا عَابِدًا فَقَالَ لَهُ يَا
أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ صِفْ لِي الْمُتَّقِينَ حَتَّى كَأَنِّي أَنْظُرَ إِلَيْهِمْ فَتَنَاقَلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ جَوَابِهِ ثُمَّ قَالَ يَا
هَمَامُ اتَّقِ اللَّهَ وَأَحْسِنْ فَإِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ فَلَمْ يَقْنَعْ
هَمَامٌ بِهَذَا الْقَوْلِ حَتَّى عَزَمَ عَلَيْهِ فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ وَصَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ
ثُمَّ قَالَ لَيْسَ أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى خَلْقُ الْخَلْقِ حِينَ خَلَقَهُمْ غَنِيًّا عَنْ
طَاعَتِهِمْ أَمَّا مِنْ مَعْصِيَتِهِمْ لِأَنَّهُ لَا تَضُرُّهُ مَعْصِيَةٌ مِنْ عَصَاهُ وَلَا تَنْفَعُهُ طَاعَةٌ مِنْ
أَطَاعِهِ فَقَسَمَ بَيْنَهُمْ مَعَالِيَتَهُمْ وَوَضَعَهُمْ مِنَ الدُّنْيَا مَوَاضِعَهُمْ

فَالْمُتَّقُونَ فِيهَا هُمْ أَهْلُ النَّصَابِ مُطْلَقُهُمُ الصَّوَابُ وَمَلْبَسُهُمُ الْإِقْتِصَادُ وَمَشِيَّتُهُمُ
التَّوَاضُّعُ غَضُّوا أَبْصَارَهُمْ عَمَّا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَوَقَفُوا أَسْمَاعَهُمْ عَلَى الْعِلْمِ النَّافِعِ
لَهُمْ نَزَلَتْ أَنْفُسُهُمْ مِنْهُمْ فِي الْبِلَاءِ كَالْيَاسَنِ نَزَلَتْ فِي الرَّخَاءِ وَ لَوْ لَا الْأَجَلُ الَّذِي
كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ لَمْ تَسْتَقِرَّ أَرْوَاحُهُمْ فِي أَجْسَادِهِمْ طَرَفَةً عَيْنٍ شَوْقًا إِلَى الثَّوَابِ
وَ خَوْفًا مِنَ الْعِقَابِ

عَظَّمَ الْخَالِقُ فِي أَنْفُسِهِمْ فَصَغُرَ مَا دُونَهُ فِي أَعْيُنِهِمْ هُمْ وَ الْجَنَّةُ كَمَنْ قَدْ
رَأَاهَا هُمْ فِيهَا مُتَعَمِّونَ وَ هُمْ وَ النَّارُ كَمَنْ قَدْ رَأَاهَا هُمْ فِيهَا مُعَذِّبُونَ قُلُوبُهُمْ
مَحْزُونَةٌ وَ شُرُورُهُمْ مَأْمُونَةٌ وَ أَجْسَادُهُمْ نَحِيفَةٌ وَ حَاجَاتُهُمْ خَفِيفَةٌ وَ أَنْفُسُهُمْ
عَفِيفَةٌ صَبَرُوا أَيَّامًا قَصِيرَةً أَعْقَبَتْهُمْ رَاحَةٌ طَوِيلَةٌ تِجَارَةٌ مُرَبِّحَةٌ يَسَّرَهَا لَهُمْ رَبُّهُمْ
أَرَادَتْهُمْ الدُّنْيَا فَلَمْ يُرِيدُوهَا وَ أَسْرَتْهُمْ فَقَدُوا أَنْفُسَهُمْ مِنْهَا